

Мовчан Б. В.<https://orcid.org/0000-0002-1565-5304>

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Кінзерська В. Б.<https://orcid.org/0009-0000-4060-224X>

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ТРУДНОЩІ ВІДТВОРЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У СИНХРОННОМУ ПЕРЕКЛАДІ КОНФЕРЕНЦІЙ

У статті досліджено труднощі відтворення військової термінології у синхронному перекладі конференцій на матеріалі заходів міжнародної конференції YES у мовних парах українська–англійська та англійська–українська. Актуальність дослідження зумовлена зростанням ролі публічних міжнародних заходів безпекової тематики та підвищеними вимогами до синхронного перекладу в умовах високого темпу й спонтанності мовлення під час панельних дискусій. Метою дослідження є комплексний аналіз функціонування військової термінології в усному дискурсі та оцінка її впливу на якість синхронного перекладу в ситуаціях підвищеного когнітивного навантаження. Уточнено коло одиниць, що належать до військових термінів у матеріалах конференцій та викликають найбільші труднощі в синхронному перекладі: стандартизована лексика (види й роди військ, структури, посади, доктринальні поняття), військово-технічні терміни, аббревіатури й акроніми, власні назви операцій, підрозділів і систем озброєння, а також клішовані одиниці. Показано, що найбільші труднощі викликають фрагменти з високою термінологічною насиченістю або переліками багатокomпонентних термінів, спеціалізованих аббревіатур, назв озброєння. У результаті зіставного аналізу тексту оригіналу та синхронного перекладу виявлено, що окрім використання еквівалентного перекладу, транслітерації й калькування в перекладі широко застосовуються трансформації, зумовлені підвищеним когнітивним навантаженням: узагальнення, скорочення переліків часткове вилучення термінів тощо. Установлено, що компресія є функціонально виправданою лише за умови збереження термінологічного ядра; натомість повне вилучення ключових понять або їх неточний переклад часто призводять до втрати змісту повідомлення загалом. Суттєвим недоліком виступає неоднорідність та непослідовність у відтворенні військової лексики та термінології. Отримані результати підтверджують необхідність комплексного підходу до дослідження військової термінології в синхронному перекладі та можуть бути використані у підготовці перекладачів до роботи з військово-політичним дискурсом.

Ключові слова: військова термінологія, синхронний переклад, конференційний переклад, аббревіатури, термінологічна неоднорідність, перекладацькі трансформації, когнітивне навантаження.

Постановка проблеми. Міжнародні конференції та форуми, присвячені питанням безпеки, війни й міжнародної стабільності, упродовж останніх років стали одними з ключових майданчиків формування публічного дискурсу щодо воєнних конфліктів і стратегічних рішень. У межах таких заходів військова тематика виходить за рамки вузькопрофесійного середовища та інтегрується в політичні, економічні й гуманітарні обговорення. Це зумовлює підвищені вимоги до

якості синхронного перекладу, насамперед – до точності й послідовності відтворення військової термінології.

Конференції часто мають панельний формат, що істотно ускладнює роботу синхронного перекладача. На відміну від заздалегідь підготовлених доповідей, такі дискусії характеризуються спонтанністю, швидкою зміною мовців, фрагментарністю висловлювань та активним використанням термінів без пояснення їхнього змісту.

Проблемність ситуації посилюється когнітивними обмеженнями синхронного перекладу. Військова термінологія, особливо у формі скорочень і власних назв, створює високі піки когнітивного навантаження, які можуть призводити до втрати точності або порушення логічної зв'язності перекладу.

У зв'язку з цим виникає потреба в спеціальному дослідженні, спрямованому на аналіз труднощів відтворення військової термінології у синхронному перекладі конференцій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Незважаючи на актуальність зазначених проблем, наукові дослідження здебільшого зосереджуються або на аналізі військової термінології як лексичної системи, або на загальних аспектах синхронного перекладу. Недостатньо вивченими залишаються саме практичні труднощі відтворення військових термінів у реальних умовах.

У межах українського перекладознавства військова термінологія досліджується як спеціалізована лексична система, акцентується її системність, багаторівневність, активна деривація та висока залежність від екстралінгвістичних чинників – розвитку воєнних технологій, змін тактики та міжнародної військово-політичної взаємодії [9]. Значна увага приділяється проблемам еквівалентності, адаптації англійських військових термінів в українській мові, а також становленню й кодифікації української військової терміносистеми в сучасних умовах. Цим питанням присвятили свої дослідження Є. Долинський, Ю. Бойко [1; 2], М. Сокаль, О. Осирко, О. Зінченко [4], Н. Рябокін, С. Пашко [3]. Здебільшого в працях розглядається письмовий переклад.

Окремі дослідження присвячені перекладу військової термінології в контексті міжнародної співпраці. У таких працях підкреслюється необхідність орієнтації на стандартизовані термінологічні ресурси міжнародних організацій, зокрема НАТО, Європейського Союзу та Організації Об'єднаних Націй, а також проблема варіантності перекладу термінів і скорочень у публічному дискурсі [6].

Теоретичне підґрунтя для аналізу труднощів синхронного перекладу формують також класичні роботи з теорії синхронного перекладу, зокрема в межах моделі розподілу зусиль, згідно з якою синхронний переклад розглядається як діяльність із високим рівнем когнітивного навантаження, у межах якої перекладач постійно балансує між сприйняттям, аналізом і продукуванням мовлення. У цих працях доведено, що термінологічно насичені фрагменти мовлення створюють пікові

навантаження, які можуть призводити до втрати точності, пропусків або спрощень [8].

Подальший розвиток цих ідей простежується в сучасних емпіричних дослідженнях когнітивного навантаження в синхронному перекладі. Автори звертають увагу на роль лексичної щільності, швидкості мовлення та інформаційної насиченості як чинників, що безпосередньо впливають на якість перекладу [5; 10]. Окремі напрям досліджень становлять праці, присвячені підготовці до синхронного перекладу та роботи з термінологією [7].

Таким чином, аналіз наукових джерел свідчить, що незважаючи на наявність ґрунтовних праць з військової термінології, синхронного перекладу та його когнітивних аспектів, поєднання цих тем в межах єдиного дослідження залишається недостатньо реалізованим.

Постановка завдання. Метою статті є комплексний аналіз труднощів відтворення військової термінології у синхронному перекладі конференцій на матеріалі панельних дискусій міжнародної конференції YES у мовній парі українська–англійська / англійська–українська. Дослідження спрямоване на виявлення закономірностей функціонування військової термінології в усному дискурсі та оцінку її впливу на якість і стратегії синхронного перекладу. Здійснено спробу виокремити основні підвиди військової термінології, проаналізувати перекладацькі прийоми, що застосовуються для її відтворення, виявити випадки перекладацьких втрат, скорочень і спрощень.

Виклад основного матеріалу. Для визначення труднощів відтворення військової термінології у синхронному перекладі варто уточнити коло мовних одиниць, які до неї належать. У сучасних дослідженнях українського військового перекладу до такої термінології відносять терміни, що позначають поняття пов'язані з збройними силами їх структурою, веденням бойових дій; військово-технічні терміни та військовий сленг [6]. Подібного розподілу на три групи дотримується Ю. Бойко [1, с. 18]. Н. Рябокін та С. Пашко підкреслюють, що термінологічна насиченість загалом є однією з ключових рис військових текстів, а військову термінологію можна розділити на офіційну, що складається зі статутних термінів, та неофіційну. Військові тексти «завжди сповнені спеціальної військової термінології, науково-технічних назв, сполучень, що є стійкими лише для військової категорії текстів, спеціальних позначень, скорочень, клішованих конструкцій» [3, с. 281].

Аналіз текстів оригіналу та синхронного перекладу підтверджує, що військова термінологія не обмежується назвами озброєння (*interceptor* / перехоплювач, *missile* / ракета, *mortar* / міномет) чи тактичних дій (*incursion* / вторгнення, *offense* / наступ, *defence* / оборона), а охоплює ширший спектр одиниць, що функціонують у військово-політичному та безпековому дискурсі.

До військових термінів належить стандартизована лексика, зафіксована в офіційних документах міжнародних і національних оборонних інституцій, яка позначає види і роди військ (*navy* / Військово-Морські Сили, *air defense* / протиповітряна оборона), операції (*combined arms operation* / загальновійськова операція), дії (інфільтрація / *infiltration*), посади та звання (*colonel* / полковник), структури і підрозділи (*General Staff of the Armed Forces of Ukraine* / Генеральний штаб Збройних сил України, *separate mechanized brigade* / окрема механізована бригада) тощо. Важливу підгрупу становлять аббревіатури та акроніми, які широко використовуються в усному мовленні фахівців і часто вживаються без розшифрування, що створює додаткові труднощі для синхронного перекладу (*LOC* / ЛБЗ, *FPV* / FPV-дрон, *UAV* / БПЛА, *UGV* / НРК, *ISR* / РСР).

Окрему категорію утворюють власні назви військового характеру, зокрема назви військових операцій (*Kursk offensive* / курський наступ), програм (*Eastern shield* / Східноєвропейський щит), коаліцій (*coalition of willing* / коаліція охочих), підрозділів (*Holodnyi yiar brigade* / бригада «Холодний Яр», *Nemesis regiment* / Полк «Немесис»), а також найменування систем озброєння, техніки й платформ (*Vector*, *F-35*, *Switchblade*). У конференційному дискурсі такі одиниці нерідко поєднують термінологічну й номінативну функції та вимагають від перекладача миттєвого вибору між транслітерацією, калькуванням або використанням усталеного відповідника.

Нарешті, в умовах панельних дискусій до аналізу слід залучати кліше та напівтермінологічні одиниці, які поєднують риси термінів і загально-вживаної лексики, але в конкретному комунікативному контексті набувають спеціалізованого військового значення (*fiber* / оптоволокно, *forces and assets* / сили і засоби). Саме така багаторівнева й гетерогенна природа військової термінології зумовлює підвищену складність її відтворення у синхронному перекладі та потребує комплексного підходу до її аналізу.

До способів відтворення військової термінології, описаних дослідниками військового

перекладу англійсько-українського напрямку, належать транскрипція та транслітерація, калькування, описовий переклад, семантична адаптація, лексико-семантична заміна [2, с. 273]. Ю. Бойко доповнює цю класифікацію методом еквівалентного перекладу. Він відзначає, що «більшість військових термінів перекладаються саме методом еквівалентного перекладу та методом калькування» [1, с. 20]. Подібної думки дотримуються і Н. Рябокін та С. Пашко, які називають лексичний еквівалент основним способом перекладу термінів [3, с. 282].

Такий підхід є типовим для письмового перекладу, адже у ньому терміни зазвичай розглядаються як елементи стабільної знакової системи, що вимагають максимальної точності, однозначності та відповідності нормативним джерелам. Перекладач має можливість звертатися до словників, термінологічних баз, паралельних текстів, а також редагувати результат перекладу, що сприяє збереженню повноти й системності термінології.

У синхронному перекладі процес відтворення термінів відбувається в умовах жорсткого дефіциту часу та високого когнітивного навантаження. Це зумовлює відмінності у застосуванні перекладацьких методів: якщо в письмовому перекладі пріоритет надається повній термінологічній еквівалентності, то в усному перекладі на перший план виходить комунікативна доцільність і забезпечення безперервності мовлення. У таких умовах перекладач змушений оперативно обирати рішення, які дозволяють зберегти основний зміст повідомлення.

Н. Рябокін та С. Пашко допускають застосування деяких трансформацій під час письмового перекладу термінів (конкретизації, генералізації, модуляції, антонімічного перекладу) [3, с. 282–284]. Однак такі перекладацькі рішення, як і використання узагальнення, вилучення або описового перекладу терміну, зазвичай вважаються небажаними, оскільки можуть призводити до втрати спеціалізованої інформації. В усному ж перекладі, зокрема синхронному, вони є функціонально виправданими й нерідко неминучими. Застосування узагальнення або скорочення дозволяє перекладачеві підтримувати темп мовлення та уникати перевантаження когнітивних ресурсів.

Крім того, у синхронному перекладі можливе поетапне відтворення термінологічної інформації, коли термін спочатку передається у спрощеній або наближеній формі, а згодом уточнюється або конкретизується за наявності відповідних умов. Така стратегія не застосовується у письмо-

вому перекладі, де термінологічна неоднорідність зазвичай усувається на етапі редагування.

Розглянемо реалізацію цих прийомів у практиці синхронного перекладу. Звичайно, значна кількість термінів у проаналізованих текстах відтворена прямими словниковими відповідниками, тобто із застосуванням еквівалентного перекладу. Наприклад:

«Ну я думаю, що кожен командир тактичного оперативного рівня погодиться, що організувати наступ насправді складніше. Забагато факторів змінних в наступі і успішний наступ це надзвичайно складне завдання» [12]. // *«Well, I think every commander at a tactical or operational level will agree that arranging an offensive is a more challenging task. Too many factors to look into. A successful offensive is an extremely challenging task»* [15].

Однак, численними є випадки узагальнення, спрощення та навіть вилучення термінів у перекладі:

«Now Ukrainians did do that. They achieved surprise in the Kursk offensive. And it was truly a traditional combined arms operation uh which doesn't generally succeed on the front lines here now» [16]. // *«І Україні, власне, вдалося і тут мати успіхи. Подивіться на курський наступ. Вони змогли зробити цю операцію»* [11].

У вихідному тексті ключовими є словосполучення «*Kursk offensive*» та «*traditional combined arms operation*». Перше виконує функцію власної назви військової операції, що має як географічну, так і операційну прив'язку, тоді як друге є усталеним терміном військової доктрини, який позначає скоординоване застосування різних родів військ (піхоти, бронетехніки, артилерії, авіації тощо). У перекладі термін «*combined arms operation*» не відтворено прямим відповідником, натомість застосовано узагальнення, вжито лексему «*операція*», без уточнення її характеру. Така трансформація призводить до втрати важливої термінологічної інформації, оскільки в оригіналі мовиться не просто про успішну операцію, а саме про класичну загальновійськову модель ведення бою, що, за словами мовця, зазвичай не є ефективною на цьому театрі бойових дій. Цей випадок можна розглядати як приклад термінологічної редукції, типової для синхронного перекладу. Показовим є також те, що поняття «*front lines*» у перекладі взагалі не вербалізується.

Наступний приклад демонструє типові труднощі відтворення військової лексики у синхронному перекладі, зумовлені високою термінологічною насиченістю:

«Еволюція залежить не тільки від поля бою, наших воїнів, піхоти, артилерії, сержантів, солдатів. Еволюція залежить від нашого тилу. Всі, хто дотичний до поля бою, повинні еволюціонувати» [11]. // *«Uh everything depends not just on our military but also on what is going on in the rear. Everyone who is related to this war should be developed and changing»* [16].

У перекладі спостерігається суттєва термінологічна компресія. Лексеми *піхота*, *артилерія*, *сержанти*, *солдати* у перекладі узагальнюються до одиниці «*our military*». Подібне узагальнення характерне для синхронного перекладу, де переліки часто скорочуються з метою збереження темпу мовлення.

Наступний фрагмент є прикладом часткової дезорганізації військової термінології в синхронному перекладі, що призводить не лише до термінологічних втрат, а й до семантичних зсувів:

«Ні, він формує військові округи. Він формує нові дивізії, він формує новий рід сил, сили безпілотних систем. Повністю змавнувавши наші кроки, він розуміє, за рахунок чого можна досягнути переваги на полі бою» [11]. // *No, it's the other way around. He's forming new uh military districts. He forms new systems of UAVs of unmanned systems. He understands what can what can give an edge to their military»* [16].

У вихідному українському висловлюванні мовець послідовно перелічує формування військових округів, створення нових дивізій та формування нового роду сил – сил безпілотних систем. Термін «*військові округи*» передано як «*military districts*», що є коректним і термінологічно усталеним відповідником в англійській мові військового дискурсу. Однак подальший сегмент у перекладі не відтворено, що становить суттєву втрату.

Найбільш проблемним з погляду перекладу військової термінології є відтворення конструкцій «*рід сил*» та «*сили безпілотних систем*». У перекладі ці одиниці трансформуються у «*new systems of UAVs of unmanned systems*», що є термінологічно некоректним і семантично спотвореним. По-перше, описано технічні засоби, а не організаційно-структурний елемент збройних сил. По-друге, конструкція є надлишковою та свідчить про збій у процесі синтаксичного планування висловлювання.

Фінальне речення оригіналу містить кліше «*досягнення переваги на полі бою*». У перекладі цей фрагмент передано як «*give an edge to their military*», що є семантично близьким, але менш

точним і може вважатись прикладом узагальнення, характерного для синхронного перекладу в умовах когнітивного переважання.

У наступному прикладі поєднуються терміни різного рівня: від назви формування (бригада) до конкретних категорій озброєння і техніки, що формують його бойові спроможності:

«Що стосується, правильно було відзначено, що ми все-таки **механізована бригада**. В класичному плані **механізована бригада**. Це, якщо брати там раніше або як воно структурно має виглядати, це три **механізованих батальйона** з великою кількістю **бойових броньованих машин**, також з **танками**, **артилерійські засобами** і так далі» [12]. // «It was rightly said that we are a classic **mechanized brigade**. And structurally, it looks like this. Three **mechanized battalions** with a large amount of **hardware, armored equipment, tanks and so on**» [15].

У перекладі термін «*mechanized brigade*» передано коректно й без втрат, як і «*mechanized battalions*». Водночас українське словосполучення «*велика кількість бойових броньованих машин*» передано як а «*large amount of hardware, armored equipment*», що призводить до узагальнення спеціалізованої лексики. Лексема «*hardware*» є семантично ширшою і менш маркованою у військовому плані, ніж «*combat armored vehicles*» або «*infantry fighting vehicles*». Це приклад гіперонімізації, типової для синхронного перекладу, коли перекладач обирає більш загальне поняття для збереження темпу мовлення.

Крім того, у перекладі випущено термін «*артилерійські засоби*», що становить істотну термінологічну втрату. Це, ймовірно, пов'язано з накопиченням когнітивного навантаження наприкінці фрази, коли перекладач змушений здійснювати селекцію інформації.

Поширеною у синхронному перекладі військового дискурсу є термінологічна неоднорідність. Навіть у межах одного комунікативного епізоду відбувається коливання між різними відповідниками, що впливає на термінологічну послідовність і точність:

«...situation on the **front line** ...» [14] // «...ситуація на **ЛБЗ** ...». [13]

«... ситуація на **ЛБЗ**» [11]. // «... situation on the **line of contact**» [16].

«Це все перетворює **лінію бойового зіткнення** на абсолютно новий формат» [11]. // «This makes the situation uh very different» [16].

«**Лінія фронту** надзвичайно **розріджена**. **Лінія бойового зіткнення** надзвичайно **розріджена** по

причині е надзвичайно складної логістики. Тобто доставити піхоту на позиції, снабжати цю піхоту, організувати фортифікаційні роботи на **передньому краю** е не просто складно, інколи майже неможливо» [11]. // «The **LOC** uh very thin so to speak because of the logistical problems to deliver infantry units to the **LOC** to continue building fortifications is often times very challenging if at all possible» [16].

У фрагментах українською спостерігається варіативність, мовці використовують як аббревіатуру «*ЛБЗ*», так і повні форми «*лінія бойового зіткнення*» та «*лінія фронту*», які в українському військовому вжитку часто функціонують як частково синонімічні, проте не тотожні одиниці. У англійських фрагментах ці одиниці передаються теж різними способами: «*on the front line*», «*line of contact*», «*LOC*», подекуди без чіткого розмежування.

Така неоднорідність не є помилкою в традиційному розумінні, однак призводить до зниження термінологічної когерентності. У аудиторії може складатися враження, що йдеться про різні реалії, тоді як в оригіналі мається на увазі один і той самий феномен – зона безпосереднього зіткнення сторін. Особливо показовим є сегмент, де лінія фронту і лінія бойового зіткнення в українському тексті функціонують майже як стилістичні варіанти, тоді як переклад фіксує лише LOC. Загалом бачимо труднощі термінологічної уніфікації в реальному часі, що підтверджує необхідність попереднього закріплення ключових відповідників для забезпечення однорідності.

Наступний фрагмент ілюструє відчутні втрати, пов'язані з перекладом військово-технічної та організаційної інформації. В англійському оригіналі чітко названо компанію «*Quantum Systems*», її функцію як постачальника «*ISR capabilities (intelligence, surveillance, reconnaissance)*», тип продукції («*mid-range reconnaissance drone, Vector*»). У перекладі ж більшість цих елементів або спотворено, або повністю втрачено:

«Thanks, Hanna. Yes, what we are providing as **Quantum Systems**, we are providing um, **ISR capabilities** in there. So **mid-range reconnaissance drone** with a vector, as a **Vector**, as a type of a drone and we also providing these drones to all these **brigades** uh here **at the battlefield** since 2022» [16]. // «Дякую. Ну, **Quantum system** з ми виготовляємо **середнього радіусу дії розвідувальні дрони** і з 20 якого 22-го року позначаємо в їх **в підрозділи ЗСУ**» [11].

Подекуди спостерігаємо критичний рівень втрат і перекладацьких помилок у синхронному

перекладі, коли порушується не лише термінологічна точність, а й загальна смислова цілісність висловлювання:

«Поняття близького *тилу*, поняття *тилу* як такого фактично зникає. *Тил* переноситься на дистанції, де раніше знаходилося *управління угруповань військ*. І це справді нові виклики» [12]. // «*We do not operate the notion of uh the we uh positions and these challenges are pretty new to us*» [15].

У вихідному тексті мовець оперує поняттями «близький тил», «тил як такий», «управління угруповань військ». У перекладі зазначені поняття повністю втрачені, конструкція граматично й семантично незавершена. Це приклад повної семантичної елімінації термінологічного ядра висловлювання, що виходить за межі допустимих трансформацій синхронного перекладу.

Висновки. Проведений аналіз матеріалу панельних дискусій міжнародної конференції YES засвідчує, що військова термінологія є одним із найбільш проблемних компонентів синхронного перекладу в умовах публічного усного дискурсу. Висока термінологічна насиченість, динамічність мовлення у поєднанні з когнітивними обмеженнями синхронного перекладу створюють умови, за яких перекладач змушений постійно балансувати між термінологічною точністю та

комунікативною доцільністю. Найпоширенішими підходами у синхронному перекладі військової термінології є еквівалентний переклад, узагальнення, скорочення переліків та часткове вилучення термінів.

Найбільші труднощі в перекладі викликають багатокomпонентні терміни, спеціалізовані аббревіатури, власні назви, переліки елементів військової структури та озброєння, особливо коли такі одиниці з'являються у швидкому перелічувальному форматі.

Узагальнення та компресія є функціонально виправданими лише за умови збереження термінологічного ядра висловлювання. Повне вилучення ключових понять або їх заміна нефаховими описами призводить до втрати змісту висловлювання в цілому. Ще одним суттєвим недоліком часто є термінологічна неоднорідність і відсутність послідовності у використанні відповідників.

Перспективи подальших досліджень. Перспективним напрямом подальших досліджень є поглиблений аналіз впливу термінологічної підготовки на якість синхронного перекладу. Окремої уваги потребує експериментальне вивчення когнітивного навантаження, спричиненого різними підвидами військової термінології, а також порівняльний аналіз перекладацьких стратегій у різних мовних парах і форматах усного перекладу.

Список літератури:

1. Бойко Ю. П., Долинський Є. В. Особливості перекладу англійської військової термінології. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. 2020. № 20. С. 17–21. DOI: 10.31891/2415-7929-2020-20-3
2. Долинський Є. В. Військова термінологія та її переклад як елемент підготовки майбутніх філологів. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2025. Вип. 83, т. 2. С. 271–27. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/83-2-40>
3. Рябокін Н. О., Пашко С. В. Специфіка перекладу військової термінології. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2025. № 3. Том 36 (75) Частина 1. С. 280–285. DOI <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.3.1/44>
4. Сокаль М., Оскірко О., Зінченко О., Особливості перекладу військової термінології. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Вип. 62, том 2. С. 173–180. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/62-2-28>
5. Cheung A. K. F. Cognitive load in remote simultaneous interpreting: place name translation in two Mandarin variants. *Humanities and Social Sciences Communications*. 2024. Volume 11, 1238. <https://doi.org/10.1057/s41599-024-03767-y>
6. Denysiuk Y. International military cooperation as an impetus for enriching terminological dictionaries: The english-ukrainian context / Yuliya Denysiuk, Tetiana Serhiienko, Roman Serhiienko, Yuliia Samoilova. *XLinguae*. 2021. № 14 (2). P. 255–275. DOI: <https://doi.org/10.18355/XL.2021.14.02.19>
7. Fantinuoli Claudio. Computer-assisted preparation in conference interpreting. *Translation and Interpreting*. 2017. Vol. 9, № 2, P. 24–37 DOI: 10.12807/ti.109202.2017.a02
8. Gile D., The Effort Models of interpreting as a didactic construct. The Effort Models of Interpreting as a Didactic Construct. *Advances in Cognitive Translation Studies*. Edited by Muñoz Martín, R., Sun, S., Li, D. Springer, Singapore. 2021. P. 139–160. https://doi.org/10.1007/978-981-16-2070-6_7
9. Struk I. V., Semyhinivska T. H., Sitko A. V. Formation and translation of military terminology. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. 2022. Том 33 (72). С. 29–33. DOI <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2022.2-2/05>

10. Zhu X, Aryadoust V. A. Synthetic Review of Cognitive Load in Distance Interpreting: Toward an Explanatory Model. *Frontiers in Psychology*. 2022. Vol. 13. Article 899718. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.899718>
11. Війна на полі бою. *YouTube* : відеозапис. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=WFdydOBd7yk> (дата звернення: 02.01.2026)
12. Дрони та майбутнє війни в Україні. *YouTube* : відеозапис. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=pJ4MyZHhSQ4> (дата звернення: 05.01.2026)
13. Розмова з засновником, колишнім CEO та Головою ради директорів Google Еріком Шмідтом. *YouTube* : відеозапис. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Y6ER6GRzwxk> (дата звернення: 12.12.2025)
14. A Conversation with Eric Schmidt, Former CEO & Chairman of Google, during YES 2025. *YouTube* : відеозапис. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Q5PHw2qlzfM> (дата звернення: 12.12.2025)
15. Drones and the Future of Warfare in Ukraine. *YouTube* : відеозапис. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=m-v5Ui2LWYY> (дата звернення: 05.01.2026)
16. War on the Ground. *YouTube* : відеозапис. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=tCrFdroZoPs> (дата звернення: 02.01.2026)

Movchan B. V., Kinzerska V. B. CHALLENGES IN RENDERING MILITARY TERMINOLOGY IN SIMULTANEOUS CONFERENCE INTERPRETING

The article examines the difficulties of rendering military terminology in simultaneous conference interpreting based on materials from the international YES Conference in the Ukrainian–English and English–Ukrainian language pairs. The relevance of the study is determined by the growing role of international public events focused on security issues and by the increased demands placed on simultaneous interpreting under conditions of high speech rate and spontaneity characteristic of panel discussions. The aim of the study is to provide a comprehensive analysis of the functioning of military terminology in oral discourse and to assess its impact on the quality of simultaneous interpreting in situations of increased cognitive load. The study specifies the range of linguistic units that qualify as military terms in conference materials and pose the greatest challenges for simultaneous interpreting. These include standardized military vocabulary (types and branches of armed forces, organizational structures, ranks and positions, doctrinal concepts), military-technical terminology, abbreviations and acronyms, proper names of operations, units and weapons systems, as well as clichéd expressions. It is shown that the most challenging segments are those with high terminological density or containing lists of multi-component terms, specialized abbreviations and weapons-related nomenclature. Based on a comparative analysis of source texts and their simultaneous interpretations, the study reveals that, in addition to equivalent translation, transliteration and calque translation, interpreters widely employ transformations conditioned by increased cognitive load, such as generalization, list compression and partial omission of terms. It is established that compression is functionally justified only when the terminological core of the utterance is preserved, whereas the complete omission of key concepts or their inaccurate rendering often leads to an overall loss of meaning. A significant shortcoming identified in the material is the lack of consistency and terminological uniformity in rendering military vocabulary and terminology. The findings confirm the need for a comprehensive approach to the study of military terminology in simultaneous interpreting and may be applied in the training of interpreters working with military and political discourse.

Keywords: *military terminology, simultaneous interpreting, conference interpreting, abbreviations, terminological inconsistency, translation transformations, cognitive load.*

Дата першого надходження статті до видання: 27.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 24.04.2026